

INFORMATIEVE RAAD 19 NOVEMBER 2020

Notulen van de vergadering

Voorzitter: mevrouw H. van 't Riet

Griffier: de heer H. Nubé

Tevens aanwezig: mevrouw M.B.A. van Schoot (GL), mevrouw Y. Yildiz-Kaya (GL), de heer H. Berkhout (D66), de heer R. Poelwijk (D66), de heer J.A. Jägers (VVD), de heer E.H. Timmer (VVD), mevrouw B.H.M. Wielage (VVD), de heer F.W. Geerts (PvdA), de heer E.S. den Heijer (OPD), de heer P.A. Prins (OPD), de heer M. Sannes (OnPD), de heer J.G.M. Sikking (OnPD), de heer L.R. Smits (OnPD) en de heer W. Advokaat (OD)

Vanuit het college aanwezig: burgemeester E. Boog, wethouder J.D.W. Klaasse, wethouder A.J.M. Scholten en wethouder M.A. Sikkes-van den Berg

Ambtelijke ondersteuning: mevrouw S. Sporkslede en mevrouw S. Gase.

1. Opening en mededelingen door de voorzitter, vaststelling agenda

De voorzitter heet iedereen van harte welkom en in het bijzonder de heer Zuurmond, ombudsman van de gemeente Diemen.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen portefeuillehouder Boog

Er zijn geen mededelingen.

3. Jaarbeschouwing Ombudsman Metropool Amsterdam en Kinderombudsman Amsterdam, in aanwezigheid van de Ombudsman, de heer A. Zuurmond

De heer Zuurmond zegt dat een ombudsman klachten ontvangt in de 2^e lijn. Als iemand een klacht heeft dient hij die bij de betreffende overheid in te dienen, in casu de gemeente. Daarna kan men als men niet tevreden is over de afhandeling bij de ombudsman terecht. Bij zijn aantreden heeft spreker al gezegd dat de klacht een signaal is dat iemand niet tevreden is. Hij probeert om meer tijd te nemen voor het kijken naar de klacht en actief te luisteren om te horen of er misschien een probleem achter de klacht zit. Als immers het probleem wordt opgelost is de klacht meestal ook opgelost. Hij gaat ook vaak op bezoek op locatie en dan probeert hij mensen gerust te stellen en de tijd te nemen om met hen te praten. Dan hoor je meestal beter wat het probleem is en als er een probleem is vraagt hij aan de gemeente om dat op te lossen.

Er is een onderscheid tussen incidenten en problemen. Elke organisatie maakt fouten. Iedereen kan een fout maken. Als hij een eenmalige fout ziet probeert hij zonder contact met het management met de professional het probleem op te lossen. Dan hoeft de betreffende persoon niet met de hakken in het zand en is het veilig. Zo gaat hij om met incidenten en dat is meestal ook onzichtbaar voor de burgemeester, het management en de raad.

Als dezelfde fout vaker voorkomt is het een probleem. Dat is meestal een indicatie dat er iets aan de hand is met de organisatie. Dan gaat hij naar het management en als dat niet lukt naar het bestuur. Spreker is gemiddeld erg tevreden over Diemen. Af en toe is er een incident en dat wordt dan hersteld achter de schermen.

De jaarbeschouwing heeft als titel 'Dichtgeregeld'. Een belangrijke trend is dat overheidsorganisaties steeds meer de neiging hebben om alle regels die ze maken helemaal uit te werken en dicht te timmeren. Uitvoerders die een probleem samen met de burgers moeten oplossen hebben daar vaak last van omdat ze meer regelcomplexen in dezelfde tijd moeten toepassen op die situatie in de werkelijkheid. De professional heeft dan te weinig ruimte om het noodzakelijke maatwerk te leveren. Veel regels zijn gemaakt uit een soort wantrouwen met een overmatige nadruk op rechtmatigheid en efficiency. Overigens springt Diemen ook hier er positief uit.

Een praktisch voorbeeld is dat een vermogensbegrip in de sociale zekerheid anders is dan in de fiscale sector. Als mensen kwijtschelding vragen mogen ze van de fiscale regelgeving maar 800-€ 1000 eigen vermogen hebben en in de sociale zekerheid is dat ongeveer € 5000. Door de sociale zekerheid worden mensen gedwongen om hun ijskast zelf te vervangen en de mensen snappen niet dat wanneer ze gespaard hebben volgens de regels van de sociale zekerheid, dat de Belastingdienst zegt van het is winter en je kunt de reinigingsrechten betalen. Als er over wordt geklaagd zegt de Belastingdienst we kunnen niet anders want dit is wettelijke regelgeving. Als wordt gezien dat iemand het financieel zwaar heeft kan dat signaal niet worden doorgegeven aan de sociale sector met het verzoek of hiermee iets kan in het kader van de bijzondere bijstand. Dit voorbeeld is niet specifiek voor Diemen maar geldt in heel Nederland omdat het gaat om nationale wetgeving.

Spreker is erg tevreden over Diemen. Zowel de burgemeester als de gemeentesecretaris als de klachtencoördinator die af en toe om hulp worden gevraagd, er is tegelijk een luisterend oor en geen verdedigende reactie. Er wordt meegedacht met het vraagstuk en er wordt gezocht naar een oplossing en dan zijn de suggesties die hij doet eigenlijk altijd welkom. Helaas is dat niet in alle gemeenten zo. In Diemen is er best veel ruimte voor de professional. Er is een project geweest Regels of de rek en Diemen geeft de professionals ruimte om hun werk te kunnen doen.

Dit wordt ook teruggezien in het klachtenbeeld. In 2019 waren er 21 verzoeken en tot nu toe staat de teller op 11. Relatief is dat weinig. Veel zaken zijn eenmalige incidenten die vaak onder de radar worden opgelost. Er is een jaargesprek geweest met de burgemeester, het jaar daarvoor met de gemeentesecretaris. De laatste keer is aan de burgemeester gevraagd of hij weer eens met de raad in gesprek zou kunnen gaan omdat dat een tijdje geleden was. Een paar keer is gezien, vooral in het sociale domein, dat er iets te onzorgvuldig onderzoek is gedaan. Soms wordt gezien dat de informatie niet zo goed georganiseerd is en dan moet de burger dezelfde informatie vaker verstrekken. Een enkele keer duurt een zaak te lang en dan is het gek dat de ombudsman nodig is om een zaak recht te zetten. Dat was in een Wmo-casus het geval.

De belangrijkste basishouding voor een organisatie zou moeten zijn openstaan voor het maken van een fout en bereid zijn zo snel mogelijk een oplossing na te streven. Er zijn een aantal mensen die heel vaak klagen, veelvragers. Je moet tot het uiterste gaan om een probleem op te lossen maar als men toch blijft klagen over steeds hetzelfde punt wordt gezegd dat dezelfde klacht niet nogmaals in behandeling wordt genomen.

Onafhankelijke Partij Diemen zegt dat het op zich erg meevalt in Diemen maar de wachttijden voor bepaalde kwesties zijn soms wel erg lang. In een rapport van de Nationale Ombudsman staat vermeld dat mensen in hogere sociale klassen makkelijker hun weg weten te vinden naar de ombudsman en dat de lagere sociale klassen meer behoefte hebben aan persoonlijk contact en aandacht op korte termijn. Dan is het goed om te lezen dat Diemen gaat inzetten op een informeel oplossen van ombudsvragen. Het is een goed idee om de klager het gevoel te geven dat er een oplossing wordt gezocht en dat de Diemense overheid geen boeman is.

Vinden de niet-westerse allochtonen hun weg naar het ombudstraject? 30,4% van de inwoners van Diemen heeft een dergelijke achtergrond. Vaak hebben niet-westerse allochtonen een andere perceptie van de overheid dan autochtonen. Zou dit een reden kunnen zijn dat ze niet in de stukken voorkomen omdat zij niet durven te vragen? Zij hebben vaak te kampen met een taalbarrière en zijn soms ook niet op de hoogte van het bestaan van een ombudsman. Is dat de reden waarom ze niet voorkomen in het jaarverslag klachten?

Op pagina 14 staat in het jaarverslag dat er 4 zaken meer zijn afgehandeld dan aangemeld. Kan dat verschil in aantallen nader worden uitgelegd? Er is veel aandacht voor de termijn waarin klachten zijn afgehandeld maar zijn ze ook naar tevredenheid afgehandeld? Is de verhouding tussen de ombudsman en de kinderombudsman qua aantal fte's vergelijkbaar met die op landelijk niveau? Worden er ook klachten bij de landelijke ombudsman ingediend die Diemen betreffen?

D66 constateert dat de aantallen vrij stabiel zijn dat de gemeente qua bevolking 15% groter is geworden. Eigenlijk wordt dus iets omlaag gelopen. Is de ervaring van de ombudsman dat de mensen door sociale media et cetera mondiger worden en sneller aan de haal gaan met een probleem? Misschien soms ook agressiever als wordt gekeken hoe hulpverleners worden bejegend?

Natuurlijk kunnen beleidsstukken niet volledig op de actuele situatie worden geschreven zodat bij een vraag kan worden geconstateerd dat het beleidsstuk eigenlijk daar niet op is ingericht. Wellicht zouden de beleidsstukken hierop moeten worden geactualiseerd. Kunnen meerdere vragen over hetzelfde punt leiden tot wijziging van beleidsstukken?

De rek in de regels is inderdaad heel belangrijk, dat wordt geprobeerd om in de geest van te handelen en wordt geprobeerd om de vrager goed te helpen met een oplossing.

PvdA ziet dat de meeste klachten binnen de wettelijke termijn worden behandeld. Als de termijn niet wordt gehaald heeft dat als oorzaak vaak werkdruk of ondercapaciteit. Is er tussendoor wel contact met de klant om te laten zien dat ze niet vergeten zijn? Goed is dat overschrijding aandacht heeft binnen de reorganisatie van de organisatiestructuur. Het is mooi dat een groot deel van de klachten informeel wordt afgehandeld. Dat de medewerkers van de ombudsman hun kennis gaan delen met de klachtenafdeling van de gemeente zal er hopelijk toe leiden dat er in de nieuwe organisatiestructuur een nog betere afhandeling komt. De voorkeur is om een klacht altijd digitaal te melden maar in hoeverre is dat voor iedereen mogelijk?

Wordt er vanuit de gemeente actief melding gemaakt dat er een ombudsman is en zo ja, hoe en ook in andere talen? Kunnen organisaties ook gebruik maken van de ombudsman en komt dat ook voor?

GroenLinks vindt het een goede zaak dat meer klachten informeel zijn afgehandeld. Op zo'n informele weg kan veel ongenoegen worden weggenomen en hiermee kan een verder proces worden voorkomen. De jaarbeschuwing gaat er over hoe het in Diemen zo wordt geregeld dat burgers zich niet bij voorbaat benadeeld voelen en dus geen klacht hoeven in te

dienen. Het gaat vooral om juiste bejegening en door maatwerk waar mogelijk en in het jaargesprek heeft de ombudsman aangegeven tevreden te zijn over de cultuur die in de gemeentelijke organisatie bestaat zoals onder andere de regels en de rek, de inzet op informele klachtenafhandeling en het zoeken naar onderling begrip maar in de aanbevelingen ligt vooral de focus op de afhandeling van de klachten terwijl de fractie ook graag aanbevelingen had gezien voor de preventie van klachten. Er zijn immers klachten over bejegening en dienstverlening. Wat gaat er gebeuren om deze klachten te voorkomen? Klachten kunnen nooit helemaal worden uitgesloten maar je kunt er wel van leren om een en ander in de toekomst te voorkomen.

Ons Diemen constateert dat de zaakafhandeling in orde is. Is de weg naar de ombudsman wel te vinden, ook voor allochtone inwoners? Het is begrijpelijk dat de nationale ombudsman een andere rapportage heeft maar als dat aangevuld kan worden zoals GroenLinks dat voorstelt zou dat mooi zijn.

VVD sluit zich aan bij de woorden van GroenLinks. Er kan inderdaad meer nadruk worden gelegd op preventie. In de praktijk wachten mensen relatief lang om überhaupt naar de ombudsman te gaan. Soms hebben ze al een flink traject afgelegd voordat ze die stap zetten. Dan lijkt het inderdaad dat de hoger opgeleiden die weg makkelijker weten te vinden. Weet iedereen de ombudsman wel te vinden? Dat het aantal klachten dat binnenkomt niet stijgt hoeft immers niet positief te zijn. Er stond in de stukken een link maar daarmee kwam je niet op de website. Op de gemeentelijke website kan het woord 'klacht' worden ingevuld en dan kom je op een digitale pagina maar dit zal voor veel mensen best een drempel wezen. Hoe kan die drempel worden verlaagd? Aan het capaciteitsprobleem bij de gemeente wordt hard gewerkt en er zal hopelijk dus snel een oplossing komen.

Ouderenpartij Diemen vraagt of de ouderen de weg weten te vinden naar de ombudsman. In de rapportage is Diemen op pagina 14 gerangschikt onder Overige. Het is beter om Diemen in het volgende jaarverslag een aparte pagina te geven.

De heer Zuurmond zegt dat het inderdaad een uitdaging is voor niet-westerse allochtonen om de ombudsman makkelijker te vinden. De nationale ombudsman is traditiegetrouw bekender bij de 50-plusser witte man. Als mensen bellen dat ze problemen hebben maar niet langs kunnen komen is het antwoord dan komen we bij u langs. De ombudsman zit op Facebook en er is ook een WhatsApp-telefoon die vooral door jongeren wordt gebruikt. Ook via Twitter worden signalen ontvangen. Als spreker op Twitter bepaalde zaken ziet zoekt hij contact om te vragen of hij kan helpen. Het team komt veel op locatie en dat helpt. Bij alle gemeenten is het zo geregeld dat onderaan een besluit staat dat als men klachten heeft men altijd naar de ombudsman kan gaan. In een aantal gevallen gaat spreker zelf mee op bezoek en 3 van de 4 mensen die hij persoonlijk heeft meegemaakt bij een klachtenafhandeling hebben een niet-westerse allochtone achtergrond. Daar gaat de bekendheid van de ombudsman meer via mond tot mond reclame. Soms zie je dat na een goede klachtenafhandeling andere mensen uit die gemeenschap ook hun weg naar de ombudsman weten te vinden.

De organisatie is de laatste jaren kleurrijker geworden waardoor ze beter in staat is om met verschillende situaties om te gaan. Oudere mensen hebben weer andere problemen dan jongere mensen en zo wordt geprobeerd om de diversiteit ook op die manier vorm te geven. Mensen uit de arbeidersklasse hebben een andere manier van omgaan met de overheid dan de mensen uit de witte middenklasse en geprobeerd wordt om ook op die diversiteit in te spelen. Mensen uit de middenklasse zijn gewend om met een advocaat te werken en

mensen uit de arbeidersklasse bejegenen je vaak agressiever en zeggen na 2 minuten sorry, dat had ik zo niet moeten zeggen.

Dat er meer klachten zijn afgehandeld dan erbij kwamen heeft met de jaargrens te maken. De verhouding kinderombudsman/ombudsman is wat minder scherp want bij de kinderombudsman is het zorgdomein in zijn geheel ondergebracht omdat er vaak relaties met zorgvraag zijn. Er is nu in principe voldoende capaciteit om de vraag op te lossen. Het team bestaat uit ongeveer 25 mensen. Het komt voor dat er ook klachten bij de nationale ombudsman worden ingediend. Als het team wordt gebeld en het is een zaak voor de nationale ombudsman, dan wordt gezorgd voor een warme overdracht. In een enkel geval is er een gecombineerde klacht, bijvoorbeeld over de politie of over het UWV. De afspraak is dan dat beide ombudsmannen elkaar opbellen en wie het meest voor de hand ligt neemt de hele klacht over en dan schrijft de ander een klein briefje dat die de bevoegdheden van de ombudsman mag lenen.

Over de hele linie neemt een zekere mondigheid toe en wat meer wantrouwen tegenover de overheid. De kindertoeslagaffaire heeft het vertrouwen in de overheid geen goed gedaan. Door de extramuralisering worden mensen met psychische problemen meer vanuit huis behandeld en een deel van hen besteedt een groot deel van de dag met het lastigvallen van overheidsorganisaties. Bij 10-20% van de mensen die klagen bij de ombudsman is er sprake van een stoornis en dat maakt het werk niet makkelijker. Dat werkt natuurlijk ook door naar de klachtencoördinator bij de gemeente en bij de professionals. Als er heel formeel wordt omgegaan met een persoon escaleert het maar als je goed luistert en bereid bent om het probleem daarachter onder ogen te zien en mee te denken, dan is er in veel gevallen een oplossing mogelijk.

Als termijnen niet worden gehaald wordt af en toe gebeld van ik ben er nog mee bezig maar ik wacht nog op een antwoord maar dit gaat wel eens fout als bijvoorbeeld iemand ziek is. Het digitaal melden van een klacht is mogelijk. Voor ondernemers staat de weg ook vrij om te gaan naar de ombudsman maar de laatste jaren is dat bij Diemen niet voorgekomen. Grote ondernemingen huren liever een advocaat in en beginnen dan een rechtszaak. ZZP'ers en kleine ondernemingen vragen wel eens hulp van de ombudsman.

Natuurlijk kan veel beter in preventie worden geïnvesteerd. Zodra een structureel probleem wordt gezien wordt gepraat met de gemeente middels intervisiegesprekken en die vinden ook een enkele keer plaats met Diemen. Dan wordt geprobeerd om te reconstrueren wat de oorzaak ervan is en wat je eraan kan doen om het in de toekomst te voorkomen. Overigens zullen er altijd klachten overblijven omdat iets onbedoeld misgaat of er is nieuw beleid en dan is er altijd even een opleving van het aantal klachten. Dat geldt ook bij reorganisaties. Ook ouderen weten hun weg te vinden naar de ombudsman. Als mensen slecht ter been zijn of geen digitale middelen hebben is het team altijd bereid om langs te komen of te bellen. Klachten zijn nooit over jaren. Formeel mag een klacht zelfs niet langer dan een jaar oud zijn maar dan wordt toch geluisterd naar de ernst van het probleem. Dan kan soms toch tot een oplossing worden gekomen. De meest recente handeling moet van het laatste jaar zijn als het probleem zich over meerdere jaren uitstrekt.

D66 vraagt of de gemeente iemand zelf wijst op de mogelijkheid van de ombudsman als betrokkene niet tevreden is met de afhandeling van de klacht.

De heer Zuurmond zegt dat dit standaard gebeurt. De klachtenafhandeling van de gemeente eindigt altijd met als u niet tevreden bent over de klachtenafhandeling kunt u zich wenden tot de ombudsman. De ervaring is dat dit ruimhartig wordt gedaan. Een enkele keer zegt de gemeente zelfs van we zitten zo met een probleem, zou u dat van ons willen overnemen omdat wij denken dat dat beter is. Dat wordt dan altijd gedaan.

VVD bedoelde dat mensen misschien al veel langer een probleem ervaren voordat ze een klacht indienen, laat staan een klacht bij de ombudsman. De drempel is waarschijnlijk nog steeds hoog bij mensen om een klacht in te dienen en daarna ook nog naar de ombudsman te gaan.

De heer Zuurmond geeft aan dat vaak wordt gezien dat een probleem zich langzaam opbouwt. In sommige gemeenten is de gewoonte ontwikkeld om de eigen klachtenrapportage samen met die van de ombudsman en de bezwarencommissie tegelijkertijd in de raad te behandelen, eventueel met een analyse van de dienstverlening. Dat heeft best wel toegevoegde waarde. Dan is bijvoorbeeld ook de voorzitter van de bezwarencommissie aanwezig en de centrale klachtencoördinator. De raad krijgt dan een totaal beeld en misschien zou dat kunnen helpen. Wellicht is dit een suggestie om het volgend jaar zo te doen.

De drempel moet zo laag mogelijk zijn maar het allerbeste is mond-tot-mondreclame. Als iemand ongelijk wordt gegeven krijgt betrokkene een brief maar als het niet gaat om een akkefietje wordt de brief persoonlijk bezorgd. Dan wordt eerst verteld waarom de ombudsman vindt dat de klacht ongegrond is. Aan het eind van het gesprek wordt ook gezegd van u kunt alles nog eens nalezen in de brief en als u er nog een vraag over heeft bent u altijd welkom om die te stellen. Soms komt in dat gesprek nog een allerlaatste druppel en dan kan het zijn dat wordt gezegd van dat hebben we nog niet eerder gehoord en we gaan napluizen of daar nog iets achter zit.

In de rapportage worden de gemeenten behandeld in de volgorde van grootte maar in principe wordt over elke gemeente ook kort afzonderlijk gerapporteerd naast de algemene beschouwing voor alle gemeenten.

De heer Boog zegt dat de gemeente over het algemeen heel tevreden is over de klachtenafhandeling en over de samenwerking met het bureau van de ombudsman. Er wordt hetzelfde aangekeken hoe moet worden omgegaan met klachten van mensen. Het uitgangspunt is dat een probleem moet worden opgelost. Daarnaast investeert Diemen in de ruimte voor de professionals met het rekmanifest om de rek te zoeken in de regels. Dat wordt overigens ook een belangrijk onderdeel van de nieuwe organisatieontwikkeling Diemen '22. Er is in het sociaal domein mee begonnen maar uiteindelijk wordt die lijn gekozen op alle terreinen.

En gaat nog wel goed gekeken worden naar de klachtenbehandelrol in de nieuwe organisatie van Diemen '22. Met de ombudsman wordt gekeken hoe dat goed kan worden ingericht. De aandachtspunten die zijn meegegeven worden ook goed in de gaten gehouden, met name of de administratieve last niet teveel in handen wordt gelegd bij de inwoners. Af en toe duurt de klachtenafhandeling bij de gemeente erg lang. Daarom wordt gekeken of dat in de nieuwe organisatie sneller kan worden opgelost.

Het beeld is dat er niet echt een grote structuurfout is in de organisatie. Diemen is geen bureaucratische organisatie. Er wordt heel veel vertrouwen gegeven aan de mensen op de werkvloer. In de organisatieontwikkeling wordt meegenomen het investeren in meer klantvriendelijkheid en ook in duidelijke taal. Er wordt een apart project opgestart om veel meer in duidelijke taal te communiceren. In de coronatijd leert de organisatie steeds beter hoe ze dat moet doen zodat meer doelgroepen worden bereikt.

Het is ook belangrijk dat wanneer je beleid maakt ook rekening houdt met de uitvoering. Op die manier wordt preventief gewerkt en wordt voorkomen dat straks in de uitvoering problemen ontstaan. Als je beleid maakt moet je dus met de mensen in de praktijk van gedachten wisselen van hoe pakt dat uit. Daarnaast wordt ook geprobeerd te leren van de casuïstiek. Geprobeerd wordt om in interactie met de teams lessen te trekken uit wat fout is gegaan in een casus. In de afgelopen jaren heeft dat nog niet echt geleid tot wijziging van

beleid omdat het vaak zit in de uitvoering van het beleid en niet in het beleid zelf maar in de vorige raadsperiode zijn wat betreft het sociaal domein een aantal dingen aangepast in het beleid zodat dat soort dingen in de uitvoering kunnen worden voorkomen.

Standaard wordt altijd verwezen naar de ombudsman. Allereerst gaat de gemeente zelf aan de slag met informele klachtenafhandeling. Dat wordt al een paar jaar gedaan en het is ook heel succesvol. Als echt niet tot een oplossing kan worden gekomen wordt standaard verwezen naar de ombudsman en dan wordt gezorgd voor een goede overdracht naar het bureau van de ombudsman.

Het is een goed voorstel om te kijken of de rapportages, ook van de bezwarencommissie, gelijk kunnen worden behandeld in de raad. Dan moet wel even gekeken worden naar de planning want er zijn verschillende termijnen waarin deze rapportages zijn afgerond. Als de raad daarmee instemt wordt dit voor volgend jaar voorbereid en zal dit ook worden besproken met de bezwarencommissie opdat hierover een breed gesprek in de raad kan worden gevoerd.

Ons Diemen merkt op dat de afhandeling van de belastingen en andere heffingen in Amstelveen plaatsvindt. Is er daardoor een verschil in afhandeling? Wordt er dan verwezen naar Diemen of doet Amstelveen dat en wordt dat dan teruggevonden in de rapportage over Amstelveen?

GroenLinks mist informatie in de stukken over de achtergrond van klachten. Is dit soms ergens anders vastgelegd? Is deze informatie nieuw?

Ouderenpartij Diemen merkt op dat Diemen niet apart wordt genoemd in de jaarbeschouwing. Het is toch de bedoeling dat er woorden worden gewijd aan alle gemeenten? Diemen komt alleen terug in de grafieken en wordt daar onder Overige gezet. Er is ook nog een Metropoolregio Amsterdam en misschien moet er wat aan gedaan worden om die verwarring te voorkomen.

De heer Zuurmond zegt wat betreft de behandeling van de klachten over de belastingdienst dat voor de ombudsman leidend is welk bestuur de opdrachtgever is. Bij een gemeenschappelijke belastingdienst zullen klachten van Amstelveense inwoners in het jaarverslag van Amstelveen worden gezet en voor Diemense inwoners in het jaarverslag van Diemen.

Over elke onderzochte klacht wordt een afsluitvoorstel gemaakt en de meeste daarvan worden gepubliceerd op de site van de ombudsman. Uiteraard geanonimiseerd en met een slimme zoekmachine die zoekt op onderwerp en gemeente. De website is overigens niet altijd geheel bij. Daarnaast wordt een rapportage aan de gemeenten gepubliceerd en daarin staan alle afsluitvoorstellen. Die rapportages zijn in principe openbaar.

GroenLinks constateert dat dat stuk niet bij de informatie zit.

De heer Boog geeft aan dat een conceptrapportage is ontvangen met de casuïstiek. Zodra het definitieve stuk er is wordt dat naar de raad gestuurd. Dat wordt dan wel getoetst op of het niet herleidbaar is tot personen. Dit wordt samen met de ombudsman nagegaan.

De heer Zuurmond vult aan dat het team zelf al probeert om alles te anonimiseren in de conceptrapportage en aan de gemeente wordt gevraagd of in het concept alles goed is samengevat en of de privacy van een individuele burger niet wordt geschonden. Elke casus wordt daarin apart beschreven en die wordt afzonderlijk in de zoekmachine opgenomen. Dit levert een vorm van preventie op want soms zien mensen aan de casuïstiek van als het zo

zit hoeft ik er niet over te klagen want het is kennelijk beleid en over beleid mag niet worden geklaagd.

Er is een algemene beschouwing in het jaarverslag met een aantal statistieken en los een rapportage per gemeente. Die is inmiddels door de burgemeester toegezegd.

Spreker is van mening dat een ombudsman of rekenkamer op regionaal niveau zou moeten zijn georganiseerd, dus op metropoolregio niveau. Officieel staat in de verordening dat hij zich ombudsman van de metropoolregio Amsterdam moet noemen hoewel hij niet werkt voor de gehele metropoolregio.

4. Bijpraatsessie college en raad

Ouderenpartij Diemen zegt dat er een gedegen onderzoek is gedaan naar de mogelijkheden of het zin heeft om luchtreinigingssystemen in te zetten als extra maatregel tegen het coronavirus. Hierdoor is een weloverwogen besluit genomen die mede tot stand is gekomen door te kijken hoe andere gemeenten met dit probleem zijn omgegaan en wat de wetenschappelijke kijk is op dit onderwerp. Met uitgebreide samenwerking kan het virus beter en effectiever worden bestreden. De inventarisatie kan in de toekomst goed van pas komen als er nieuwe systemen komen die wel zo effectief zijn dat het verantwoord is om ingezet te kunnen worden tegen het coronavirus. Zo wordt voorgesteld het installeren van CO2-sensoren die afdagen als er teveel CO2 wordt gemeten. Hopelijk kan dit zo spoedig mogelijk gerealiseerd worden, vooral nu de winter voor de deur staat en niet altijd met geopende ramen vergaderd et cetera zal worden.

Er staat in de coronabrief dat de buurthuizen per 3 november dicht zijn. Ze mogen echter weer open vanaf afgelopen dinsdag. Is het bekend wanneer ze weer open gaan?

Onafhankelijke Partij Diemen vraagt of kinderen vanaf 1 december ook mondkapjes moeten gaan dragen omdat ze hun oma's en opa's dienen te beschermen.

GroenLinks is erg tevreden over de ondersteuning van de lokale ondernemers en over de communicatie door de gemeente over corona en de daarbij behorende maatregelen, bijvoorbeeld de campagne voor jongeren. Er is goed nagedacht over deze campagne met de doelgroep zelf.

Het is heel goed dat mensen met een uitkering nog steeds bemiddeld worden naar werk. Hoe wordt omgegaan met mensen die door corona bang zijn om aan het werk te gaan en hoe zit het met de re-integratietrajecten? Zijn er mensen die door die angst weigeren om deel te nemen en zo ja, wat is dan het beleid? Is het bekend hoe het gaat met de verenigingen die door corona inkomsten missen? Zijn er naast de rijksteun nog dingen te bedenken om zo nodig verenigingen te steunen?

Vanuit het diversiteitsplatform wordt aangegeven dat ouderen en jongeren in eenzaamheid verkeren en dat er een grote behoefte is aan samenkomsten. Geldt dit specifiek voor bepaalde partijen binnen het platform? Worden zij actief gewezen op hulptraining, bijvoorbeeld in de vorm van psychische bijstand en worden zij indien gewenst doorverwezen?

Er zijn zorgen over gemiste signalen in de thuissituatie van gezinnen en kwetsbare groepen. Het is goed dat een digitale netwerksessie met betrokken professionals gaat plaatsvinden. Kan de raad te zijner tijd bericht worden over de uitkomst van de sessie en zijn er eventueel nog andere concrete acties te bedenken voor de korte termijn?

VVD vraagt of er al achterliggende informatie aanwezig is betreffende het Regionaal werkcentrum en of de raad daarover kan beschikken.

Ons Diemen dankt voor de uitgebreide informatie en is blij dat de luchtreinigingssystemen eindelijk op de agenda staan. Dat wordt nu serieus opgepakt.

De heer Boog legt uit dat de opmerking over de buurthuizen in de tekst nog was gebaseerd op de situatie gedurende de 2 weken maar inmiddels kunnen die weer worden opengesteld. Als de mondkapjesplicht in publieke ruimtes gaat gelden per 1 december aanstaande is dat voor kinderen vanaf 13 jaar.

Wethouder Sikkes geeft de complimenten door aan de medewerkers die hebben gewerkt aan de rapportage over de luchtreinigingssystemen. Wat betreft de re-integratietrajecten blijven de medewerkers continu in gesprek met de kandidaten om te kijken naar oplossingen en mogelijkheden. Kandidaten kunnen hierdoor een andere visie krijgen maar er ligt geen druk op want dat heeft geen zin. Belangrijker is om in gesprek te blijven en situaties aan te passen aan mogelijkheden die de kandidaat wel heeft. Er was bijvoorbeeld een kandidaat die liever niet in het openbaar vervoer ging vanwege corona en toen heeft een medewerker op het station Diemen geconstateerd dat het eigenlijk op alle tijden redelijk rustig is. Daardoor kreeg de kandidaat weer vertrouwen om zelf met het openbaar vervoer naar de werkplek te gaan.

Wat betreft het Regionaal werkcentrum zijn er nog geen gegevens over Diemen. Zodra er concrete feiten en cijfers zijn zal dat in een coronabrief worden doorgegeven.

Wethouder Klaasse bevestigt dat de buurthuizen van de SWD vandaag weer open zijn gegaan en dat een deel van de activiteiten is hervat. De sport- en culturele verenigingen hebben het inderdaad zwaar. In de 1^e periode zijn ze gecompenseerd in die zin dat ze geen huurprijzen hoeven te betalen. Zeker wanneer ze ruimtes niet gebruiken hoeven ze het ook niet te betalen. Het college is voornemens om ook in de 2^e periode de huurprijzen kwijt te schelden. Dan wordt tegelijk gekeken wat er gedaan kan worden als de continuïteit van sport- en culturele verenigingen onder druk komt te staan. Vanwege corona maken ze soms meer kosten en hebben ze minder inkomsten uit ledencontributie of een teruglopende kantineopbrengst. Veel dingen kunnen verenigingen wel opvangen. Schuilkerk De Hoop gaf bijvoorbeeld in haar inspraakreactie aan dat ze nog een behoorlijke algemene reserve heeft waar de komende tijd uit wordt geput en dat bij de gemeente wordt aangeklopt als het echt niet meer gaat maar er zal zeker het gesprek worden aangegaan met verenigingen als ze onder druk komen te staan.

Het diversiteitsplatform heeft ambtelijk een informele start gemaakt en spreker zal daar ook bestuurlijk een rol in gaan spelen. Er zijn signalen ontvangen van bijvoorbeeld de Stichting Assalaam en ook van de SWD dat ze hun activiteiten moesten stopzetten maar er wordt van uitgegaan dat ze binnenkort weer doorgaat met die activiteiten. Juist door de diversiteitsmedewerker zijn de lijntjes met de gemeente veel korter geworden.

Natuurlijk worden er signalen gemist want de gemeente kan niet achter de deur kijken maar het Brede Hoed netwerk staat en alle organisaties werken gewoon door. Wellicht mede door de schoolsluiting is er met name een boeggolf gekomen bij het primair onderwijs want de ouder-kindcoaches hebben het de afgelopen maanden nog veel drukker gekregen en wellicht zijn er wat signalen opgespaard omdat kinderen tijdens de schoolsluiting minder goed bereikbaar waren maar misschien komt het ook wel omdat Diemen steeds meer jeugdigen kent waardoor de druk op de ouder-kindcoach capaciteit stevig toeneemt. Bij Veilig Thuis wijkt het aantal meldingen niet bijzonder af. Het afgelopen jaar was de trendlijn alleen maar omhoog maar het lijkt erop dat er nu een afvlakking plaatsvindt. Die cijfers moeten heel goed worden bekeken in het begin van volgend jaar om te bezien wat hiervan de oorzaak is.

5. Mededelingen portefeuillehouder Klasse

Er zijn geen mededelingen.

6. Jaarrekening 2019 Stichting Florente

VVD vindt dat de stichting haar werk op een verantwoorde manier doet en derhalve kan worden ingestemd met de conceptzienswijze. De fractie is wel verbaasd hoe de stichting omgaat met de reserves. Goed is dat in de conceptreactie van de gemeente met name gevraagd wordt helder te rapporteren als het de ouderbijdrage betreft. Het is belangrijk dat de nieuwe directeur/bestuurder voortvarend aan de slag is met het opstellen van de identiteitsnotitie. Die had bij de raadstukken mogen worden gevoegd. Goed om te lezen dat de stichting begin 2021 digitaal met de raad hierover wil spreken.

Gisteren stond in Het Parool dat het lerarentekort op Amsterdamse basisscholen in een jaar tijd met 20% is teruggelopen. Wat is de actuele situatie in Diemen en waar liggen op dit moment de belangrijkste knelpunten wat betreft het lerarentekort?

PvdA zegt dat de financiële positie van de stichting er goed uitziet. Het blijft echter lastig om nieuwe leerkrachten te vinden. Er zijn gesprekken geweest met de gemeente om de schoolomgeving aantrekkelijk te maken maar formele regelgeving staat een aantal out of the box ideeën in de weg. Zijn daar voorbeelden van?

Er zijn 2 scholen onder de ziektenormscore. De gemeente heeft aangeboden om samen te werken met bestuur en directies maar het antwoord van Florente is niet duidelijk. Uit de informatie van het college van afgelopen vrijdag blijkt dat er wel degelijk een stap is gezet wat betreft de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. De uitnodiging om een bezoek te brengen aan Florente om mee te praten over de wezenskenmerken wordt graag aanvaard.

Onafhankelijke Partij Diemen vraagt waarom er in de jaarstukken 2019 subsidies Florente een bedrag wordt genoemd dat niet een op een wordt teruggezien in de verantwoording financiën van de jaarrekening. Valt dat bijvoorbeeld onder overige overheidsbijdragen of overige baten?

Ouderenpartij Diemen geeft aan dat de fractie met inachtneming van de waardevolle opmerkingen van vorige sprekers kan instemmen met de voordracht.

Ons Diemen memoreert dat gisteravond een digitale ondernemersbijeenkomst was van de Vaart met het thema focus. Concentratie speelt ook een rol bij raadsvergaderingen want het is niet makkelijk om 3 uur lang scherp te blijven. Het is nog veel moeilijker om dit flink geconcentreerd 7 uur per dag te doen zoals een leerkracht dat doet. Het is een loodzware baan. Daarnaast nog de sociale druk van ouders, lesvoorbereiding et cetera. Terecht dat dit een ondergewaardeerd vak wordt gevonden. Langdurige ziekte door een burn-out komt daarom ook regelmatig voor.

Het is belangrijk om het vak aantrekkelijker te houden. Daarbij kan het helpen als de leerkracht op loop-of fietsafstand van de school woont maar afgelopen dinsdag werd gehoord dat leerkrachten alleen maar in aanmerking komen voor een woning als ze meer dan 50 km van de school wonen. Dat komt neer op buiten werktijd nog 2 x 40 minuten reistijd. Dat is onaanvaardbaar want daarmee wordt het beroep echt niet aantrekkelijk gemaakt. Vroeger waren er criteria als economische en sociale gebondenheid. Bestaan die niet meer? Zeker met de toekomstige brede school in Holland Park West dient het college toch nog eens te kijken naar deze onterechte eis van 50 km. Er dient op korte termijn een realistisch voorstel te komen voor de huisvesting van leerkrachten.

D66 is van mening dat de financiële situatie er goed uitziet en het lijkt zich de goede kant op te bewegen. Met de wezenskenmerken openbaar onderwijs worden goede stappen gezet.

GroenLinks is verheugd over de financiële situatie van Florente. Er wordt gewerkt aan de verdere harmonisatie van de 12 scholen. Ondanks de werkdruk leveren de leerkrachten een goede prestatie. De kernwaarden van de stichting worden duidelijk naar voren gebracht en de heldere communicatie is heel erg belangrijk voor de ouders en de kinderen van het openbaar onderwijs. Goed is dat wordt gekeken waar de eindtoets wordt vergeleken met het schooladvies. Geconstateerd wordt dat nog een relatief hoog percentage scholen een “te laag advies” geeft. Het opleidingsniveau van ouders en een migratieachtergrond hebben invloed op het schoolniveau en kansen van het kind. Iedere overgang en ieder selectiemoment kan het verschil maken tussen een kans krijgen of een kans missen. GL verwacht dat Florente met de vergelijking van advies en eindtoets werkt aan verbetering. Ouders en kinderen kunnen dan eerder op zoek naar gepast vervolgonderwijs. De ouderbijdrage is altijd vrijwillig maar dat zou duidelijk vermeld kunnen worden zodat ouders zich niet verplicht voelen om te betalen. Het is niet altijd even duidelijk welke kinderen onder het passend onderwijs vallen maar Florente geeft aan de mogelijkheden voor tussenvormen te willen uitwerken maar vallen kinderen met een vve-indicatie ook onder passend onderwijs?

Wethouder Klaasse zegt dat de financiële cijfers er goed voorstaan. Het positieve resultaat moet even met een korreltje zout worden genomen want het zijn vooral vooruit ontvangen bedragen en een groot deel daarvan wordt volgend jaar benut. Het zou ook geen goede zaak zijn als een schoolbestuur elk jaar 7-8 ton winst maakt want dat zou dan in het onderwijs moeten worden gestoken. Er wordt goed op de financiën gestuurd. Ouderbijdragen die 5 jaar geleden zijn gedaan, daarvan zijn de kinderen voor een groot deel niet meer op school en een deel van de gelden zat in de kosten van de tussenschoolse opvang. Toch is het verzoek gedaan om inzicht te krijgen in de besteding van die middelen. Het lerarentekort in Amsterdam zou volgens een gisteren gepubliceerd artikel met 20% zijn teruggelopen maar het lerarentekort was 12% en is nu 10%. Dit succes moet natuurlijk gemeld worden omdat Amsterdam bizar veel middelen van het rijk krijgt, wat Diemen niet krijgt, en besteedt 7 miljoen per jaar om het lerarentekort terug te dringen. Een deel daarvan zat in een weinig creatieve oplossing om leerkrachten maar 1000-€ 2000 per jaar meer te geven om in Amsterdam les te geven. Diemen kan dat niet doen want dan zou de gemeente per jaar 2 ton kwijt zijn waar geen dekking voor wordt gekregen van het rijk. Daarvoor is een brief geschreven naar het ministerie van onderwijs omdat Diemen heel dicht bij Amsterdam ligt en Amsterdam zo een concurrentiepositie heeft die anders is dan voor de Diemense scholen.

Er zijn geen exacte cijfers hoe groot het lerarentekort is in Diemen. Er was altijd al druk en die terug is zeker niet minder geworden. Dat komt voor een belangrijk onderdeel door corona waardoor mensen uitvallen en de behoorlijk opgedroogde invalpool ook niet zomaar ingezet kan worden. In ieder geval beweegt het in Diemen niet de goede kant op.

Bij de wensen van de leerkrachten komen 2 dingen naar voren, namelijk wonen en parkeren. Er is daar regelmatig met de betreffende portefeuillehouder een gesprek over maar dat is een lastig gesprek want het gaat niet alleen om leerkrachten maar bijvoorbeeld ook om zorgpersoneel. Als aan leerkrachten voorrang wordt gegeven bij parkeren moet misschien ook wel voorrang worden gegeven aan de pedagogische begeleiders van kinderdagverblijven enzovoort. In ieder geval zijn in de huisvestingsverordening leerkrachten als een aparte groep opgenomen en Ons Diemen kan bij de behandeling van de huisvestingsverordening inbrengen wat zij vindt van de 50 km eis. Overigens krijgen de

scholen bij parkeren relatief meer ontheffingen dan bijvoorbeeld bedrijven of organisaties van een soortgelijke omvang.

Wellicht kan Onafhankelijke Partij Diemen de nogal technische vraag schriftelijk stellen. Dan wordt dat uitgezocht. Ons Diemen geeft complimenten aan de vragenstellers maar er zijn minstens zoveel vragen gekomen vanuit de wethouder en de ambtenaren uit Ouder-Amstel. Het werkbezoek zal dit jaar waarschijnlijk digitaal moeten plaatsvinden. Vooral de identiteitsnotitie is interessant. Daar heeft de raad formeel geen bevoegdheid maar het is heel goed als de raad vragen stelt over de wezenskenmerken van het openbaar onderwijs. Er zijn ook heel veel positieve en leuke kanten aan het beroep van leerkracht. Er zijn heel veel mensen die dat vak ook ambiëren als zij-instromer. Het is op sommige punten loodzwaar maar het geeft ook heel veel voldoening.

Ons Diemen vraagt of de wethouder zich wil inspannen opdat die afstand van 50 km beperkt wordt.

Ouderenpartij Diemen vindt ook dat de kilometerafstand eruit moet want anders wordt een regeling opgesteld voor alle mensen in Nederland behalve de inwoners van Diemen terwijl dit een huisvestingsverordening is voor Diemen. Er wordt nu een uitzondering gemaakt voor leerkrachten maar die moeten uit Diemen komen en mogen niet in Diemen wonen. Dat is wel een beetje storend.

Ons Diemen vindt die parkeerplaatsen niet zo'n duurzame oplossing. Het is beter als leerkrachten op de fiets of lopend naar hun werk gaan.

PvdA merkt op dat het in de vragen ging over 2 scholen die wat minder scoorden en toen zei het college dat ze graag wilde meedenken met het bestuur en directie over hoe dit eventueel aan te pakken. Het antwoord van Florente daarop was onduidelijk.

GroenLinks vraagt of de kinderen met een vve-indicatie ook vallen onder het passend onderwijs.

Wethouder Klaasse zegt dat op de vraag van de PvdA later zal worden teruggekomen. In ieder geval is een uitgestoken hand gegeven en als Florente daar een beetje afwijkend op reageert zal daarover met de stichting in gesprek worden gegaan. Het is verheugend dat de leerkrachten als groep zijn geïdentificeerd. Daar is dit uitgekomen maar de raad gaat over de huisvestingsverordening. In ieder geval wordt de inhoudelijke bijdrage begrepen. Dit is vooral gericht op het feit dat mensen op een grote afstand van Diemen wonen en daarom hier niet kunnen starten als leerkracht. Door de voorgeschreven afstand komt het in ieder geval op het netvlies van mensen om hier als leerkracht te gaan werken. Het is niet bedoeld voor de mensen uit Diemen want die wonen hier al. De vraag is of bijvoorbeeld mensen uit Uithoorn een voorrangpositie moeten krijgen en het is ook zo dat niet iedereen die in Diemen werkt ook in Diemen wil wonen, bijvoorbeeld omdat ze soms een partner hebben die op een andere plek werkt.

Ouderenpartij Diemen zegt dat er ook leerkrachten in Diemen zijn die graag in Diemen willen blijven wonen en werken maar geen woning kunnen krijgen en daardoor worden gedwongen om buiten Diemen werk of een woning te zoeken. Dit lost het lerarenprobleem niet op.

Ons Diemen had altijd begrepen dat het college met één mond sprak maar gezien de opstelling van wethouder Klaasse is dat wellicht verkeerd begrepen.

Wethouder Klaasse legt uit dat een vve-indicatie niet hetzelfde is als passend onderwijs maar er zou wel enige overlapping kunnen zijn. Overigens is een vve-indicatie op zeer jonge leeftijd en passend onderwijs gaat door tot in de tienerjaren.

Conclusie:

De voorzitter concludeert dat het voorstel als hamerstuk naar de raad gaat.

7. Benoeming lid algemeen bestuur Florente

Ons Diemen zegt dat akkoord wordt gegaan met de gevraagde beslissing.

GroenLinks kan ook instemmen met de voordracht van de kandidaat. De andere kandidaat was door de medezeggenschapsraad voorgedragen en moet er dan niet weer een kandidaat worden aangemerkt voor de medezeggenschapsraad?

Wethouder Klaasse legt uit dat degene die aftreedt lid was van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad. Er is uitleg gegeven door Florente hoe dat is gegaan. Natuurlijk is het heel lastig om goede leden voor de raad van beheer te vinden en ineens waren er 3 goede kandidaten waarvan één iemand pas later de tijd had. De 3 kandidaten zijn in één klap geaccepteerd maar het bestuur wil ook het door de GMR voorgedragen bestuurslid erbij hebben. Begrepen is dat de volgende ook nog een keer niet via de GMR is maar dat ligt aan het feit dat het de penningmeester is en dat is een dusdanig gevoelige functie dat je daar iemand wil hebben die oog heeft voor financiën. De daarop volgende procedure is wel met de GMR in overeenstemming. Dat zal dus een kandidaat zijn die vanuit de GMR is voorgedragen.

GroenLinks vraagt of ook wordt gekeken naar diversiteit gezien de leerlingenpopulatie.

Wethouder Klaasse heeft gezien de samenstelling het beeld dat diversiteit een onderdeel is. Een heel belangrijke vorm van diversiteit is overigens de denominatieverdeling tussen bijzonder en openbaar. Veel raadsleden zullen de voorgedragen kandidaat kennen want zij is een bekende Diemenaar, onder andere van de muziekschool, en zij heeft aan de start gestaan van de verzelfstandiging van het openbaar onderwijs voordat het Stichting OOP werd. Deze kandidaat heeft bovendien een binding met cultureel Diemen.

Conclusie:

De voorzitter concludeert dat het voorstel als hamerstuk naar de raad gaat.

8. Jaarverslag Leerplicht 2019

Onafhankelijke Partij Diemen vindt de jobcoachingsafspraken met Amsterdam voor jongeren in Diemen met een vmbo-basis of mbo-niveau wel veel mager. Er zou minimaal naar mbo-niveau 2 moeten worden gegaan. Op pagina 24 van het jaarverslag bij punt 5 staat dat het duidelijk is dat het over niveau 1 en 2 gaat. Waarom is de brief van de wethouder anders dan de tekst in het jaarverslag Leerplicht en RMC?

Het is goed om te lezen dat het laptop-probleem in Diemen is opgelost. Als er op termijn een middelbare school in Diemen komt moet het college nu al gaan nadenken over hoe de problemen met betrekking tot de huisvesting enzovoort worden opgelost. De interventie over de jaren 2017/2018 en over de jaren 2018/2019. Er is een forse stijging te zien over de jaren en in 2019/2020 is een forse daling te zien. Wellicht komt dat door de corona maar geven de cijfers over 2019/2020 een juist beeld?

De jongeren die onder RMC vallen zijn niet meer leerplichtig maar een deel is niet in het bezit van een startkwalificatie. Deze groep jongeren vertegenwoordigt 41% en zal in de jaren toenemen als de groep van 15-17-jarigen afvlakt. Dit wordt een hele grote groep waar veel meer aandacht aan geschonken moet worden.

In 2019 ontvangt Diemen een bedrag van € 57.194 aan rijkssubsidie voor de RMC-middelen en uitvoering van de kwalificatieplicht. Er dient veel meer verslag te worden gedaan over de Diemense RMC-jongeren.

Goed dat de door de fractie aanbevolen speerpunten zijn opgenomen op pagina 25. Alleen zouden de scholen niet met minder leerlingen maar tot 10 leerlingen bij elkaar gebracht moeten worden. Na de basisschool verdwijnen de leerlingen uit Diemen en dan is er helaas geen inzicht in wat ze uiteindelijk bereiken.

Ons Diemen zegt dat het gemeenschappelijke doel moet zijn om kwetsbare jongeren aan een goede baan te helpen opdat ze niet uiteindelijk terechtkomen in ongewenste milieus of situaties. Bij meer lesuitval is er ook meer verzuim maar tijdens de coronaperiode kwamen er minder verzuimmeldingen binnen. Wie controleerde de leerlingen op hun aanwezigheid toen de scholen dicht waren? Was dat wel goed in beeld? Wat kan er aan worden gedaan om wel een beeld hiervan te krijgen? Het mag niet zo zijn dat de leerlingen door de corona achterstand oplopen en daardoor eerder geneigd zijn om af te haken. Moet er een inhaalprogramma worden opgesteld?

PvdA zegt dat niet iedereen in staat is om het niveau 2F te halen maar de bijdrage van deze jongeren aan de samenleving is heel groot. Denk aan de jongens en meisjes in de winkels en die werken in een distributiecentra et cetera. Verder gaan ze zonder niveau 2 wel voor de brandcertificaten, heftruckcertificaat, sociale hygiëne enzovoort. Helaas blijft het een kwetsbare groep die snel de klappen krijgt als het maatschappelijk en economisch slechter gaat. Zij vallen onder de regeling van kwetsbare leerlingen waar de gemeente een grote verantwoordelijkheid voor heeft. Wellicht is het een idee om de methodiek die ook gebruikt wordt voor de pro vso eventueel iets aangepast toe te passen op de groep die voortijdig de school verlaat maar voor degenen zonder een arbeidscontract die wellicht gewoon thuis zitten.

Is de rijkssubsidie ontvangen voor achterstanden die door corona zijn ontstaan weg te werken? Wat zijn de resultaten? Er wordt zelfs gesproken over een percentage van 20% achterstand. Het is niet wenselijk als privé-instituten in het gat duiken om achterstanden weg te werken zoals de Cito-training klasjes waar ouders die daarvoor de financiële middelen hebben hun kinderen naar toe kunnen sturen. De overheid heeft 210 miljoen beschikbaar gesteld om hieraan te werken maar hoeveel daarvan gaat naar de basisscholen? Het is goed om te zien hoe snel is overgestapt naar online lesstof aanbieden. Het is goed dat de gemeente de vinger aan de pols houdt of kinderen toegang hebben tot internet.

GroenLinks constateert dat er sprake is van een toename van het aantal zorgleerlingen. Wat is hiervan de oorzaak en wat kan leerplicht hierin betekenen? Heeft iedere school een vaste leerplichtambtenaar en krijgt leerplicht bij het verzuim van een leerling hiervan melding door de school of via Leerplicht Amsterdam? Hoe pakt leerplicht het verzuim aan van jongeren van 16 jaar of ouder bij gezinnen waar zorg nodig is? Tot welke leeftijd worden er gesprekken gevoerd samen met de ouders? Komt er dan wel voldoende informatie binnen om te zien of er nog meer zorg in het gezin nodig is? Goed is dat de jobcoachingsaanpak wordt uitgebreid met een sluitende aanpak voor jongeren uit het praktijkonderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs. Dit vergroot de kans op een baan of een startkwalificatie ofwel een goede uitstroom naar duurzaam werk.

Ouderenpartij Diemen neemt kennis van het jaarverslag van de leerplicht.

Wethouder Klaasse zegt dat het lastig was om de cijfers te duiden omdat werd overgegaan naar een ander systeem. Dat gaf nogal wat frustratie omdat de conversie niet goed verliep. In grote lijnen is het beeld dat dit toch wel de goede cijfers zijn waarbij dit door corona een bijzondere tijd is geweest met het sluiten van scholen waardoor handhaving niet goed mogelijk was en in ieder geval bij het voortgezet onderwijs de verzuimmeldingen zijn gedaald en ook bij het RMC omdat het lastig is om digitaal verzuim vast te stellen. Dit blijft een speerpunt voor volgend jaar want hopelijk kan het voortgezet onderwijs dan door blijven gaan. De scholen stellen het verzuim vast en de scholen moeten het ook melden want anders weet leerplicht het niet en kan leerplicht niet in actie komen. Daarom is het belangrijk dat de leerplichtambtenaren goed contact hebben met de scholen. Met de diaspora van Diemense jongeren naar meer dan 100 scholen in de omgeving is dat gigantisch. Eigenlijk moeten ze naar alle vo-scholen met meer dan 10 leerlingen maar misschien maakt het niet zoveel uit of het nou 5 of 10 leerlingen zijn want het is vooral interessant welke leerling verzuimt. Om het goede contact te hebben met de scholen en om een beeld te hebben hoe de zorgstructuur in zo'n school eruitziet is het belangrijk dat er een overleg is tussen de leerplichtambtenaren en die scholen. Op dit moment gaan ze naar de top 5 scholen en dat wordt de top 17 scholen. Eerst moet de stap gezet worden naar de 20+ en leerplicht dient vooral oog te hebben voor de individuele verzuimleerling maar daar hebben de leerplichtambtenaren zeker oog voor mits die melding door de scholen wordt gedaan.

Ons Diemen vraagt wie controleert dat de leerlingen niet onder de radar zitten als de school is gesloten.

Wethouder Klaasse legt uit dat de school dat moet controleren. Die biedt thuisonderwijs aan of onderwijs via digitale leermiddelen. Ze zien wie er in Teams in de klas zit. Zeker in het begin van de schoolsluiting heeft dat op het voortgezet onderwijs niet altijd goed plaatsgevonden omdat de school enorm bezig was om het digitaal onderwijs opnieuw uit te vinden. Bij het PO is duidelijk het beeld dat leerlingen niet buiten beeld van de scholen zijn geweest. Er is intensief contact geweest tussen de leerplichtambtenaren en de 8 leerlingen. Als de scholen het verzuim niet in kaart brengen kunnen de leerplichtambtenaren ook geen stappen zetten. Er zijn echter het afgelopen jaar wel enorme stappen in gezet maar corona maakt het wel een stukje anders.

Wat betreft RMC waren er in 2019 3901 leerplichtige leerlingen inclusief de kwalificatieplicht. Dat zijn Diemense kinderen van 5 tot en met 17 jaar. Uit de gemeentelijke basisadministratie kan worden gehaald dat het om 2693 jeugdigen gaat tussen de 18 en 23 jaar maar niet bekend is of zij een startkwalificatie hebben. In de campus hebben alle leerlingen een startkwalificatie want die studeren op hbo- of wo-niveau. Er is dus een relatief kleine groep die echt tot de RMC-doelgroep behoort. Ook hier geldt dat er contact is met de leerlingen die verzuimen en waarmee problemen zijn maar het moet natuurlijk wel gemeld worden door met name bijvoorbeeld de mbo-instellingen maar dat gebeurt steeds beter.

De jobcoaching die wordt aangeboden is ingekocht bij Amsterdam. Dat is oorspronkelijk vso pro maar dat is uitgebreid naar mbo1 en vmbo-basis. Daarnaast is er een participatiecoach in Diemen die er voor alle jongeren is. Dus daar kunnen ook de mbo2-jongeren aan de slag.

Onafhankelijke Partij Diemen memoreert dat in het jaarverslag bij de pilots op pagina 24 punt 5 duidelijk wordt geschreven dat dit gaat over niveau 1 en 2. De brief van het college verschilt dus van wat er in de tekst staat.

Wethouder Klaasse begrijpt van de beleidsadviseur dat er een fout is gemaakt in het jaarverslag en dat niveau 2 dus weg moet. Het is al opgerekt omdat Amsterdam de deskundigheid heeft voor de doelgroep mbo1 maar de participatiecoach in Diemen kan ook overweg met de doelgroep mbo2.

Er staan een aantal pagina's over verzuim in het vo en over verzuim in het po. Er zijn ook een aantal pagina's opgenomen over het RMC-verzuim en wat voor informatie mist de Onafhankelijke Partij Diemen hierin? Het gaat om een vergelijkbaar detailniveau van informatie als bij de andere doelgroepen.

Onafhankelijke Partij Diemen merkt op dat het 41% is van de leerlingen in Diemen en dat is een gigantisch aantal. Dat zal in de komende jaren alleen maar groter worden. Het gaat ruim over de 50%. Aan deze groep mag ook heel veel aandacht worden gegeven. Er moet enig inzicht zijn in welk niveau gaan ze aan et cetera zodat misschien in de toekomst met deze gegevens de scholing kan worden verbeterd of juist wat minder kan worden gedaan. Die 2,1% die niet een startkwalificatie haalt is eigenlijk al veel te veel. Het gaat om de kinderen en studenten uit Diemen. Er moet een beter beeld worden gegeven van deze hele belangrijke groep.

Wethouder Klaasse zegt dat het percentage 18-23-jarigen dat geen startkwalificatie heeft ten opzichte van de 15-18-jarigen aanzienlijk minder is. Het is maar een fractie. Niet wordt begrepen waar de 41% vandaan wordt gehaald en zeker niet de stijging naar 50%.

Onafhankelijke Partij Diemen geeft aan dat in het jaarverslag de aantallen leerlingen staan die op de basisschool zitten. De groep van 12-23 jaar is heel duidelijk neergezet en als dat wordt gedeeld door elkaar wordt gekomen aan een percentage van 49.

Wethouder Klaasse is zeer benieuwd naar de nadere gegevens die de Onafhankelijke Partij Diemen hierover gaat geven want die kunnen nu niet worden getraceerd. Helaas is de toename van het aantal zorgleerlingen een maatschappelijke trend. Sowieso neemt het aantal leerlingen in Diemen stevig toe. Het wordt ook gezien in de jeugdzorgkosten dat het aantal jeugdige inwoners enorm toeneemt en het percentage dat kwetsbaarder is en meer zorg nodig heeft. Het is goed dat de leerplichtambtenaren op casusniveau de complexe zorgleerlingen in beeld hebben, daarmee in gesprek kunnen gaan en mogelijk zelfs kunnen doorverwijzen naar de zorg die ze nodig hebben. Die doorverwijzing is dus heel belangrijk en het liefst zo licht mogelijk als nodig. Vooraf in een preventief traject moeten die gesprekken worden aangegaan want daar hebben de kinderen baat bij en dat is financieel ook goed voor de gemeente.

Onafhankelijke Partij Diemen meldt dat op pagina 11 staat dat het aantal van 18-23-jarigen was 2693. Als dat wordt gedeeld door het totaal blijkt dat percentage van 49. Over die doelgroep moet meer informatie worden verstrekt.

Wethouder Klaasse vraagt zich af of deze cijfers wel opgenomen hadden moeten worden in het jaarverslag want die bijna 3000 bij de RMC is niet de RMC-doelgroep maar de RMC-leeftijdsgroep en in die leeftijdsgroep zal maar een relatief kleine fractie die geen startkwalificatie heeft. Het is interessant om uit te zoeken hoeveel er dat zijn maar dat wordt stevig uitzoekwerk voor de leerplichtambtenaren. Verwacht wordt dat dit er ongeveer 500-600 zijn. Het is wel goed om daar het komende jaar een meer accurate schatting van te maken. Hier zitten ook de studenten op de campus in en die hebben allemaal een havo of vwo-diploma en daarom zitten ze niet in de RMC-groep.

Onafhankelijke Partij Diemen praat niet alleen over degenen zonder startkwalificatie maar over de hele groep van 18-23 jaar. Niet is bekend wat daarmee is gebeurd en daar zou veel meer informatie over moeten komen.

Wethouder Klaasse zegt dat dit gezien de discussie met Onafhankelijke Partij Diemen beter niet had kunnen worden opgenomen want een groot deel van deze groep is niet meer leerplichtig en hoort dus niet in een jaarverslag van de leerplicht thuis. Het is niet de RMC-doelgroep.

GroenLinks vraagt dat als er gesprekken zijn met jongeren er voldoende zicht is op hoe de situatie in het gezin is.

Mevrouw Sporkslede zegt dat als een kind minderjarig is ook de ouders worden gesproken. Zo wordt altijd een kijkje in het gezin gekregen en er wordt altijd gevraagd van hoe het thuis gaat, of ze een rustig plekje hebben waar ze hun huiswerk kunnen maken etc. Boven de 18 is het aan de jongeren zelf of zij wel of niet hun ouders meenemen maar vaak gebeurt dat niet.

GroenLinks vraagt hoe er achter wordt gekomen dat er bijvoorbeeld zorg in het gezin nodig is wanneer de ouders niet in beeld zijn.

Mevrouw Sporkslede zegt wanneer jongeren boven de 18 worden gesproken het zonder ouders is en dan is het lastig om zich te krijgen op de gezinssituatie.

Mevrouw Gase geeft aan dat het wel wordt uitgevraagd bij de ouders en bij de jongeren. Een leerplichtambtenaar mag ook onderzoek doen als het niet helemaal wordt vertrouwd. Dan mag bij de zorginstellingen worden nagevraagd of de leerling of het gezin bekend is.

Ons Diemen merkt op dat nooit alle leerlingen goed in beeld zijn maar daar moet je dan ook eerlijk in zijn.

De voorzitter legt uit dat alle leraren aantekeningen maken over leerlingen die afwezig zijn. Vervolgens wordt het door de school gemeld aan de leerplichtambtenaren. Dit wordt per les geregistreerd. Waarschijnlijk is er een verplichting dat leerlingen zich melden als ze online aanwezig zijn.

Onafhankelijke Partij Diemen vult aan dat er allerlei systemen zijn waar op foto's kan worden aangegeven of een leerling er wel of niet is.

PvdA vraagt of er extra ondersteuning is gegeven aan leerlingen tijdens het schooljaar want daar is een rijkssubsidie voor gegeven.

Wethouder Klaasse zegt dat een leerkracht inderdaad kan waarnemen of een leerling niet aanwezig is en binnen de school wordt dat dan gerapporteerd. Via de zorgcoördinator in de school komt het dan terecht bij de leerplichtambtenaar. Daar zijn inderdaad systemen voor. Het is een heel vervelend effect van corona dat er leerachterstanden ontstaan. Sommige leerlingen floreren door een lockdown als ze een goede thuissituatie hebben en veel zelfdiscipline en intrinsieke interesse in de stof maar er vallen inderdaad leerlingen tussen wal en schip. Daar zijn reeds subsidieregelingen voor, ook voor de zomermaanden. De gemeente heeft onder andere bij Florente aangegeven dat een dergelijk subsidietraject bij het Rijk kan worden gestart opdat bijvoorbeeld wat administratieve last kan worden

weggenomen maar zij gaf destijds aan dat ze daar geen gebruik van gaat maken met als argument het is nu even zomer en we willen onze leraren niet verder over de kling jagen. De stichting is nu wel bezig om meer aandacht aan specifieke leerlingen te geven en mogelijk heeft ze daar inmiddels extra subsidie voor gekregen. Dit kunnen inderdaad in potentie de verzuimers van de toekomst zijn. Waarschijnlijk zal dit jaar en ook de komende jaren het percentage zittenblijvers hoger zijn dan in andere jaren. Dan kunnen ze de stof wel beter onder de knie krijgen.

GroenLinks merkt op dat in de coronatijd blijkt dat kinderen van ouders van kinderen met een lagere opleiding of met een migrantenachtergrond minder hebben gepresteerd en dat het voor hen lastig is om dat weer in te lopen. Er zouden dan bijvoorbeeld educatieve hulpmiddelen in bruikleen kunnen worden gegeven of bijlessen kunnen worden aangeboden zodat ook die kinderen weer mee kunnen.

Wethouder Klaasse zegt dat dit inderdaad een belangrijke groep is die extra aandacht behoeft. Overigens worden die educatieve hulpmiddelen ook verstrekt via de bijzondere bijstand. In de tijd van thuisonderwijs is dat allemaal via de scholen gegaan. Zeker de basisscholen hebben aan alle leerlingen tablets ter beschikking gesteld en de gemeente heeft ook maatwerk geregeld voor kinderen waar dat niet voorhanden was. Als ouders bijvoorbeeld de Nederlandse taal niet machtig zijn is het lastig om te helpen bij de Nederlandse les. Die inhaalprogramma's zijn heel noodzakelijk maar de verantwoordelijkheid ligt bij de school.

GroenLinks zegt dat het niet zo is dat iedere leerling hulpmiddelen heeft gehad. Soms moest de laptop thuis met elkaar gedeeld worden. Het is zeker zo dat niet elk kind over een eigen laptop beschikt tijdens de thuislessen, want de scholen hebben de laptops weer teruggekregen. In gezinnen met meerdere kinderen moesten zij delen met andere gezinsleden. Als er extra geld is zou er aandacht moeten zijn voor het aanbieden van bijlessen, het uitlenen van educatieve hulpmiddelen, of dat bijvoorbeeld gebruik kan worden gemaakt van een rustige ruimte om huiswerk te maken.

Wethouder Klaasse legt uit dat het geven van bijles bij de onderwijsinstellingen zelf ligt. Op dit moment zijn de hulpmiddelen weer terug naar school gegaan omdat er geen sprake is van thuisonderwijs. Voor het voortgezet onderwijs als er sprake is van veel huiswerk bestaat de bijzondere bijstand en kunnen alle leerlingen daarvoor een device aanvragen.

9. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 22.57 uur.